

Korona optimisme?

"Det finnes optimister som gleder seg til at det skal bli vinter, slik at de kan begynne å glede seg til at det skal bli sommer."

Det Danske sitatet over beskriver kanskje også den tålmodighetsprøven det er og har vært, å glede seg til at Koronaen går over?

Tor D

April 2021 nr 120

Skåtøy Flaskepost

Redaktør: Tor Dønvik

epost: skatoy.flaskepost@gmail.com
mobil: 90678830

På Kjærrgår'n

Skåtøys trekirke fra 1862 er et historisk minnesmerke for øya vår, skjærgården og kystkulturen i hele Kragerø. Kirkegården fra 1851 eller «kjærrgår'n» som det heter på Skåtøysk, rommer også mye historie om skjærgårdsfolk.

Et gravsted knyttes både til sorg, savn, men også til gode minner. Folk født, oppvokst og boende på øya ser kirkegård og gravsteder ofte og det gir en nær påminnelse om våre kjære. Med økende alder havner fler og fler av våre nære slektninger og venner også her. Ved generasjoners gang blir etterhvert gamle gravsteder til historiske minnesmerker om folk og slekters liv i skjærgården.

Noen slekter synes det er viktig å ta vare på «sine» gravplasser, mens andre følger ikke opp, kanskje slekta flytter ut, eller de har sine private årsaker. Betales ikke festeavgiften «slettes» etterhvert graven og gravsteiner kan også bli fjernet.

Når en gravstein med inskripsjon fjernes forsvinner denne lett synlige lokalhistorien om navn, ektefelle, barn, bosted, dato for fødsel og død, for familier som har bodd i skjærgården. Et kirkegårdsbesøk for å minnes sine kjære kan også gi et innblikk i andre folks, gleder, tragedier og hemmeligheter ved å lese inskripsjonene på gravsteiner? En stille time på kjærrgår'n innbyr til refleksjon og gir en helt annen opplevelse av lokalhistorie enn det er å lese kirkebøker og andre historiske kilder.

Blant de eldste gravstøttene finner vi noen kors med inskripsjoner laget av støpejern. Jernkorsene er i forbausende god stand etter 150 år. Jeg vet ikke hvor disse ble laget, men det er grunn til å tro at dette er godt gammelt støperihåndverk fra Gunnarsholmen i Kragerø?

Et slikt kors står øverst på kirkegården – jeg tok meg tid til å lese det, og på siden som vender mot kirken står som seg hør og bør et bibelord:

I TROEN PÅ GUDS LAM SOM BAR VERDENS SYND.

På den andre står noen enkle fakta:
**JØRGEN BJØRNSSEN FØD BUSTRAK I TØRRISDAL 21 JULI 1806
DØD PÅ VESTRE ØDEGAARDEN I SKADØ 29 DESEMBER 1875.**

Hvem var denne Jørgen Bjørnsen fra Tørdal, hvorfor flyttet han til Skåtøy, hva drev han med her, har han etterslekt her osv.? Vår tid er preget av fraflytting, mens midt på 1800 tallet var det stor tilflytning til Skåtøy og skjærgården.

Vi som har levd noen år har hørt historier om, og husker med glede de mange gamle rare originale typene som bodde på Skåtøy, og her og der på nær sagt alle holmer og skjær. Blant småkårsfolka med et enkelt liv kunne vi møte mange flotte spennende mennesker, selv om byfolk og andre besserwissere ofte ynder å kalle disse for "bygdetullinger". Deres historie, hvem de var, hvorfor de flyttet og hvor de kom fra var ofte ukjent og er lite gransket i lokalhistorien?

Min tidligere nabo, Harald Gierløff, filosoferte en gang over dette spørsmålet og kom med følgende konklusjon:

«Når det ble trangt om plass på gårdene i Drangedal og Tørdal og folk der fikk det for seg at de måtte emigrere til Amerika var det noen som ga opp allerede når de kom til Skåtøy. - Derfor er det ikke rart at det bor mange raringer i skjærgården». Jeg utdyper ikke denne sosialantropologiske teorien videre, men observerer fra kjærrgår'n på Skåtøy at det flyttet mange folk hit fra «dalstrøka innafor» på 1800 tallet.

Tilfeldigvis kjenner jeg litt til historien om Jørgen Bjørnsen fra Bustrak – han var bestefar til kaptein Dønvig – den verdenskjente oppfinneren av «Captain Donvigs Life Saving Globe» - den første lukkede livbåt som ble satt i produksjon like etter år 1900. Fra min research i kaptein Dønvigs liv fant jeg at Jørgen Bjørnsen med kona Marken Kittelsen flyttet fra Bustrak i 1846 og kjøpte vestre Ødegaard, en eiendom skilt ut fra Stormyr på Skåtøy. Der drev han etterhvert som skipper og reder, og den lærekurven må ha vært bratt for bondesønnen fra Bustrak?

Fra familiens liv på Bustrak vet vi at Jørgen Bjørnsen ble skoleholder der kun 17 år gammel, så han var trolig en "smarting". En annen mer tvilsom kilde hevder at en sønn var teknisk interessert og eksperimenterte med elektrisk strøm og skal angivelig laget en lysbue eller lignende?

Med seg til Skåtøy hadde de i alle fall en sønn, Kittil Bjørn Jørgensen, på 16 år.

Karen Olsdatter fra Dønvigtangen (nå kalt Dønnevik gård) var gift med kaptein Jørgen Nielsen fra Stormyr. Da han omkom på sjøen flyttet enken med 4 barn tilbake til sin gamle far, enkemannen Ole Gunstensen på Dønvigtangen. Der giftet hun seg igjen med styrmand Kittil Bjørn Jørgensen i 1859 og fødte sønnen Jørgen

Martinius samme år. I 1865 har K. B. Jørgensen kjøpt gården av sin svigerfar og der drev også han som skipper og reder. Han var engasjert i lokalt næringsliv (direksjonen for Sannøkedals Sparebank, agent i Brandforsikrings-selskabet Norden, eide en makrellskøyte med innleid mannskap m.m.). Han var også tidlig ute med å leie ut eiendommen sin til sommergjester, deriblant familien Gierløff fra Kragerø. Der opplevde Christian Gierløff sine barndoms somre på Dønnevig gård i 1890 årene. Hans barndoms ferieparadis satte sine spor i Gierløffs forfatterskap og førte til at han kjøpte gården i 1920 og bosatte seg der.

Glimt fra kaptein Dønvigs liv fins i tidligere [Flaskeposter \(mar 2015 til des 2017\)](#), han flyttet som kjent fra Skåtøy i 1891 etter han mistet kone og barn i et tragisk forlis i Virginia Beach samme år. Etter forliset arbeidet Dønvig utrettelig som oppfinner og gründer med utvikling av livbåter og livredning til sjøs. Han døde i Oslo i 1917 og hans gravsted der ble slettet for mange år siden. Hans far døde i 1904 på Skåtøy, og hans gravsted her er også slettet og glemt, mens jernkorset etter hans bestefar finner vi altså på øvre kirkegård på Skåtøy.

På kirkegården Elmwood Cemetary i Norfolk Virginia i USA er gravsteinen til kaptein Dønvigs unge kone Johanne 2

Pauline og deres 4 år gamle sønn Carl Zealand tatt vare på for ettertiden!

Nær jernkorset på Skåtøy finner vi familiegravstedet til Claus Nielsen Skjørsvik født 11. september 1811 død 14 mai 1870.

Her ligger kaptein Dønvijs jevngamle barndomsvenn Adolf Juell begravet – født på Bråtøy i 1860, død i Kristiansand i 1909. Han ønsket å gravlegges på Skåtøy, men også hans grav her ble

etterhvert slettet, men heldigvis husket eldre folk på Skåtøy hvor han var gravlagt. 100 år etter hans død fikk vi laget en ny minnestein over:

«**Adolf Juell Stuert på polarskuta FRAM – Nansen ekspedisjonen 1893-96**».

Til min forbauselse ser jeg at teksten på den 12 år gamle minnesteinen til polfareren allerede er nærmest uleselig – i motsetning til teksten på det 150 år gamle jernkorset. En liten påminnelse om hvor forgjengelig gravminnesmerker er, eller kan være?

Kaptein Dønvig og Adolf Juell var i sin tid berømte (kjendiser) og deres fedre var skipperer og redere fra Skåtøy. Igjen ser vi at «store menn» blir husket og man kan lett finne ut mer om deres liv. Det er flere store menn (og kanskje noen store kvinner?) begravet på Skåtøy, men verre er det med småårsfolk, når deres gravsteder til blir slettet blir deres liv og historie fort glemt.

Blant de mange gravsteiner kjærrgår'n vår og andre steder, skjuler det seg flere interessante, spennende, tragiske og morsomme historier om både stormenn og småårsfolk som vi burde bli flinkere til å ta vare på. Med utgangspunkt i det enkle jernkorset fra 1875 går det linjer ut i den store verden, og det illustrerer hvor kort avstanden det var fra det lokale, små

og nære, til det stoe og internasjonale for folk på Skåtøy i tidligere tider

Herved oppfordres til kjærrgårdsbesøk for å studere inskripsjoner, sjekke med øyas eldre, grave litt i kilder for å ta vare på skjærgårdfolkets nære og fjerne fortid.

Tor D

Stikket?

Dette kunne vært en omtale av den amerikanske filmen «The Sting» fra 1973. Denne prisbelønte filmen omhandler med stor humor et miljø av store og små svindlere fra Chicagos underverden på 1930 tallet.

THE STING

Men det dreier seg om korona – endelig kom turen for mitt årskull for vaksine i Kragerø. Vi er alle grundig lei av alt som følger med Koronaen, og vaksinerer er den eneste veien ut av dette uføret!

Med all usikkerhet, manglende kunnskap og erfaring tatt i betraktning, tror jeg vi bør være noenlunde fornøyd med våre myndigheters håndtering av pandemien?

Uforutsette muterte virus, forsinkede leveranser og farlige bivirkninger på vaksine har satt tålmodigheten vår på prøve når det gjelder håp og planer for raskest mulig gjenåpning av samfunnet. Dessverre er det fremdeles en risiko for at nye uforutsette problemer kan forsinke gjenåpningen ytterligere?

Koronasituasjonen i samfunnet gir rom for både konspirasjoner og svindel, og i et valgår blandes dessverre det vanlige partipolitiske intrigespillet også inn i krisehåndteringen. Når media så koker suppe på dette fremstår myndighetenes håndtering som mer rotete, mangelfull og dårligere enn virkeligheten tilsier.

Uansett er det en god følelse å ha fått det første sticket i armen, liten milepæl på veien mot et mer normalt liv.

På Skåtøy har vi mange eldre med all verdens underliggende sykdommer, og tilfeldighetene gjorde at to av oss nystukne gubber tok veien hjem sammen i kognen, fremdeles med 1 meters avstand.

For å feire at første dose var på plass ble det innkjøpt en sixpack med Corona Ekstra – ikke fordi dette utenlandske ølskvivet er godt, men mer ut i fra en tro på at vondt skal vondt fordrive.

Ølet var ikke godt, men ved å rote under akterbakken dukket det jammen opp en skvett Doktor Nilsen fra i fjor sommer. Det har seg slik at det er helt nødvendig type legemiddel som brukes i kognen en gang hver sommer, ved et av besøkene på Portør Pensjonat.

En kvinnelig passasjer på turen lider av Kymofobi eller Undasofobi. Disse to lidelsene er vanskelig å skille fra hverandre, men siden Kymofobi lett kan forveksles med Kynofobi (redsel for hundegalskap) har jeg derfor mer tro på Undasofobi.

Der er den anbefalte behandling kognitiv terapi kombinert med medikamenter.

I koggverden starter da terapitimen med at pasienten faller inn i rytmen til en saktegående **Sabb Diesel**, med et samtidig raskt inntak av et melkeglass med Doktor Nilsen i smult farvann før vi kommer ut til Rauane. På sommerstid er det alltid litt sjø rundt Rapen, og er det vindstille sørger hordene av forvokste halvplanende plastbaljer for bølgene.

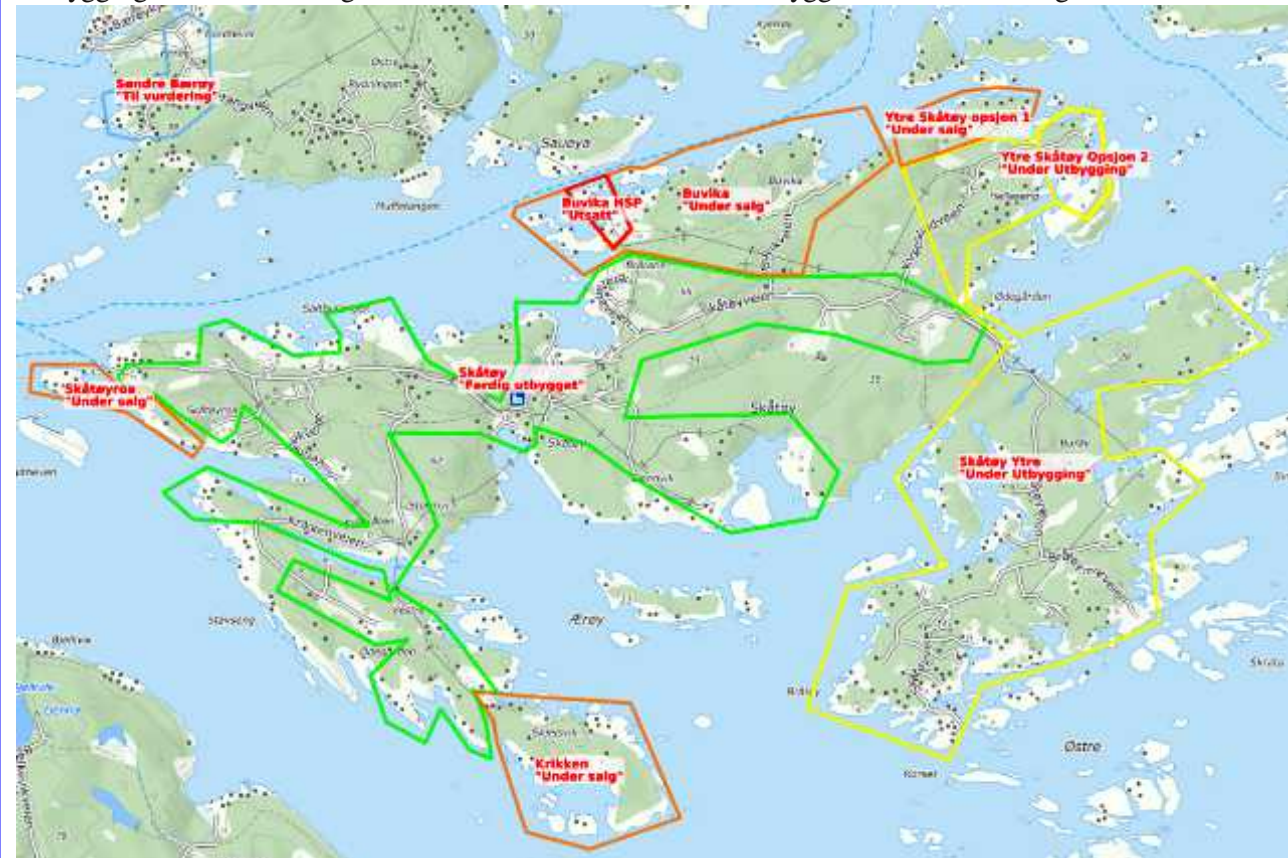
Men redsel for bølger (Undasofobi) forsvinner som dugg for solen med legvitenskapens velprøvde Dr. Nilsen.

Donald Trump mente jo at koronaviruset enkelt kunne vaskes ut av kroppen ved å innta vanlige desinfeksjonsmidler eller løsemidler kjøpt på Jernia.

En kan altså ikke stole på noen som helst når det gjelder selvmedisinering, men at Doktor Nilsen gjør det lettere å få i seg en Corona-øl – derom hersker liten tvil, og eventuelle bivirkninger er til å leve med i følge FHI.

Med et sprøytstikk i armen, en Corona øl, og en liten Doktor Nilsen følte vi oss nærmest trippel-vaksinert, og på god vei mot et etterlengtet normalt liv, – på en nødvendig og medisinsk forsvarlig kognetur ut til Skåtøy i april?

Fiber på Skåtøy! — Kragerø Bredbånd med entreprenør Fiber.no er godt i gang med utbyggingen på ytre del av Skåtøy. Kunder bli installert fortløpende og vi satser på å få opp de første kundene i løpet av April/Mai. Første del tar for seg Kirkesund, før vi fortsetter utover Skåtøyveien mot Korset. Kunder som bestiller innen 26.mai 2021, vil få levert innen 20.august 2021. De som får installert sent i sommer får muligheten for utsatt oppstart av abonnementet til neste år og kan fravike kravet om 3mnd første året. — For bestilling og priser sjekk. <https://www.kragerobredband.no/ytreskatoy/>
Kragerø Bredbånd satser nå på å bygge ut hele Skåtøy, i noen områder (oransje) er vi avhengige av at vi får solgt nok før vi starter utbygging. Her er det viktig at folk bestiller slik at vi kan starte bygge ut de områdene også i år.

Med vennlig hilsen
Daniel Gundersen

Kragerø Bredbånd AS
Bråteveien 6, 3
772 Kragerø
Sentralbord: 93010270

Månedens info fra Skåtøy Vel

Årsmelding fra styret i Skåtøy Vel 2020

Medlemmer:

Leder: Randi Roer Sekretær: Karina Holm

Styremedlemmer:

Vidar Ødegaard, Terje Stubbene,

Mia Lyngstad

Vara: Eli Bråtømyr Dippner, Siv Skoe

Regnskapsfører Hans Kristian Høyvarde (ikke medlem av styret).

Dette har vært et spesielt år på grunn av pandemien (Covid smitterisk). Det har derfor ikke vært avholdt medlemsmøter. Årsmelding vil bli sendt ut på mail til medlemmene da kommunelegen fraråder årsmøter i disse tider. Styret har etter-spurt årsmeldinger fra de andre komiteene, disse vil bli ettersendt når de kommer.

Vi har avholdt 6 styremøter pluss mye kontakt på SMS og mail. Vi har også avholdt et utvidet styremøte angående forespørsel fra kommunen om overtagelse av flerbrukshuset. Det er avholdt 2 møter med representanter fra alle vel-foreningene i skjærgården (legevakt-saken, brygge-saken ved sykehuset og venteroms-saken).

Styret har arrangert strandryddedag, båt kortesje på 17.mai, natursti med sosialt samvær ute på «Havet» i september sammen med BUK.

Sak	Status 2021
Fartsregulerende tiltak	Kommunen har foretatt gjennomsnittmålinger gjennom «sentrum». Den høyeste farten ble målt til 64 km i timen. 2 fartsdempere har kommet gjennom «sentrum». Fartsdemperen ved lokalet ble ikke realisert på grunn av glatt vei om vinteren og bussens behov for å ha fart opp bakken.
Brev fra kommunen med forespørsel om å overta flerbrukshuset.	Etter diverse møter både her (tidligere ledere av vellet og sentrale personer den gangen bygget ble reist på mye dugnad) og med kommunen har vi nå fått beskjed fra kommunen om at saken utsettes. Montessoriskolen har kontrakt for dette skoleåret og de to neste. Dette er en stor sak for Skåtøy Vel og styret ville selvsagt ikke ha tatt noen beslutning på egen hånd.
Bredbånd til resten av Skåtøy (Kirkesund og Bråtøy).	Etter diverse mailer og kontakt med politisk ledelse på fylkesnivå har vi helt nylig fått beskjed om at bredbåndutbyggingen nå er vedtatt. Vi regner med at alle husstander og hytter snart får et tilbud.
Oppussing av vente bua	Utøvd oppussing er utført på dugnad (vask og 2 strøk maling) pluss grundig oppussing av vinduene. En innvendig vegg er fjernet slik at det nå er lettere å stå og se når ferga kommer. Innvendig maling er planlagt, men ikke gjennomført enda.
Brygga ved sykehuset og brannbåts bruk av denne.	Alle vel foreningene i skjærgården har bidratt i mail og telefonkontakt med kommunen. Kragerø kommune erkjenner at brygga ble donert av velforeningene til bruk ved besøk til legevakt og sykehus. Løsning på dette vil bli at vi vil få en større og mer solid brygge snart (det er en flytebrygge på Jomfruland som kommer til å erstatte «vår»). På værharde Jomfruland trengs en ny. Styret vil minne kommunen på deres lovnad.....
Legevaktflytting?	Styret har sett med uro på en mulig flytting til Bamble. Vi har hatt møte med kommunen (legevaktansvarlig) sammen med de andre velforeningene i skjærgården. Konklusjonen er at det fremstår lite sannsynlig nå. Leder for legevakta sa bl.a at det er helt utopisk å få til en satelittlegevakt om sommeren.
Oppvarmet venterom	Alle velforeningene vil arbeide for å få dette til i det nye kommunehuset. Sterke politiske signaler forteller oss at det er stor politisk vilje til å få det til. Kommunehuset åpnes 15.12.21

Det har vært avholdt dugnad med rydding på og rundt kaldt lageret.

Merking av turstier, oppmerksomhet omkring økte fergepriser og purring på å få gjort noe med fenderverket i Eidskilkkanalen (vi er lovet en permanent utbedring muntlig).

Skåtøy Vel har kjøpt inn utstyr til skøytebanen ved skolen og bærpresse. Vi har dessuten fått et profesjonelt stillas fra Tom Hole som gave. Alle disse tingene oppbevares ved kaldt lageret.

Minner om mailadressen
styret.skatoysel@gmail.com

For Styret Randi Roer

Skåtøy Vel minner om strandryddingen våren 2021.

Søppelsekker er lagt ut i Ventebua på Skåtøyroa og leskuret på Kirkebygga.

Vi oppfordrer alle til å ta i et tak.

Skjærgårdstjenesten henter søppelet etter hvert og det er bare å sette fulle sekker tilbake.

I fjor var denne aksjonen veldig vellykket med mye innsamlet søppel. Det er veldig mye som kommer til i løpet av året.

Lykke til og på forhånd tusen takk!

Hilsen Styret Skåtøy Vel

Lokalet

Styret på Lokalet arrangerte lyn-lotteri fredag 26 Mars, de heldige vinnerne av påskekurvene var;

Tutsi Darefjeld,
Torbjørn Huseland
og Kristoffer Kittelsen.

Vi håper gevinstene «falt i smak».

Tusen takk til alle som deltok.

Vårhilsen fra Lokalstyret.

Styre og komité sammensetning Skåtøy Vel 2021-2023

Komiteer	Sammensetning	Mobilnr	Tid	
Styret	Leder:	Randi Roer	99697449	2020-2022
		Vidar Ødegaard	95072026	2020-2022
		Mia Lyngstad	90940831	2020-2022
		Karina Holm	90940831	2020-2022
		Ole Jørgen Olsen (ny)	92454566	2021-2023
		Terje Stubbene (ut)	90086180	2019-2021
	Vara:	Eli B. Dippner (ut)	95072095	2020-2021
		Siv Ingunn Skoe	91871511	2020-2022
	Nina Haugland	91379248	2021-2023	
Regnskapsfører: (uten møteplikt i styret og uten stemmerett)	Hans Kristian Høyvarde	90698709	2020-2022	
Samferdselskomite (totalt 7 stk, hvorav de 5 første skal være faste inntil veien er asfaltert)	Geirr Dippner	92088610	Denne er fast til veien er ferdig	
	Joakim Halvorsen	91825711		
	Trygve Thoresen	97592788		
	Karianne Ruud	47419406		
	Terje Stubbene	90086180		
	Lisbeth Thoresen (Rutekomité)	41288199	2021-2023 (gjenvalg)	
Ulf Selvåg (Brygger)	92011821	2021-2023 (gjenvalg)		
Barne, ungdoms og kulturkomite, BUK	Arlyn van Voorveld	98017955	2021-2023 (gjenvalg)	
	Marit Morch Olsen (ny)	92840505	2021-2023 (med	
	Heidi Felle (ny)	90985168	forbehold)	
	Terje Sødal (ny)	92826153	2021-2022	
	Torunn Dønvik (ut)	92606397	2021-2023	
	Kristin Skotmyr (ut)	97144844	2019-2021	
			2019-2021	

Flerbrukshusets komité	Trine Ellen Ørsvik Vibeke Ødegaard	45203923 92265922	2021-2023 (gjenvalg) 2021-2023 (gjenvalg)
Ventebusjef	André Holter	46421568	Fast ryddeansvar i bua
Brannvern	Terje Stubbene (ny, Ansvarlig) Per O. Ødegaard Duncan Floris (ut) Henrik Thoresen Stig Jacobsen (ny) Thomas Krafft (ut) Kjell Thomas Svang	90086180 93008720 48032342 45242882 92083309 46501960 90541456	Faste medlemmer
Kulturlandskapskomiteen	Terje Sødal Asbjørn Sørensen Torbjørn Huseland Anders Olsen	92826153 41335395 93245076 92225985	2020-2022 2020-2022 2020-2022 2020-2022
Revisor	Karin Hanssen	97685857	
Valgkomite	Peder Ellingvåg (ut) Lisbeth Thoresen (ut) Kristin Skotmyr (ny) Nina Haugland (ny)	97144844 41288199 93090569 91379248	2019-2021 (trakk seg) 2019-2021 (trakk seg) 2021-2023 2021-2022 (fungerende komitediktator i 2021)
Rep. Skåtøybrygga	Jens Harald Jensen (ny) Tore Abrahamsen (ut)	95249200 91850561	2021-2023 2019-2021

Det skjer på Skåtøy

Velkommen til Skåtøy Kafé

sjekk www.skatoykafe.no

Vi har for tiden følgende åpningstider:

Fredager kl. 16 - 21 (kjøkkenet 16 - 20)

Lørdager kl. 11 - 21 (kjøkkenet 12 - 20)

Søndager kl. 11 - 19 (kjøkkenet 12 - 18)

I galleriet henger bilder av kunstner: Benita Tornholm frem til 9. mai.
Fra 12. mai vil Gunny Brørby stille ut hos oss.

Charrine Melby

Skåtøy Kirke

Søndag 25. april. kl.11.30. Gudstjeneste.

Prest: Harald Monsen, organist: Jorunn Myre.

Offer til menighetsarbeidet.

Søndag 9. mai. kl. 11.30. Gudstjeneste.

Prest: Harald Gulstad, organist: Jorunn Myre.

Offer til Den norske kirke i utlandet.

Søndag 23.mai.kl.11.30. Pinsedagen. Høytidsgudstjeneste.

Prest: Harald Gulstad, organist: Jorunn Myre.

Offer til menighetsarbeidet.

(Gjeldene smittevernregler vil bli fulgt)

Det har vært planlagt konfirmasjon 25. april og gudstjeneste på Jomfruland 13. mai, men det er usikkert pga. pandemien.

Følg annonsering i andre kanaler.

Velkommen Skåtøy menighetsråd

